

Nhận định thời sự:

THÁCH THỨC MỚI CỦA NỀN DÂN CHỦ

Ls Lê Đức Minh

Sau khi Edward Snowden tiết lộ trên quy mô lớn hoạt động nghe lén bất hợp pháp của cơ quan an ninh Hoa Kỳ, nhắm vào tất cả mọi người trên toàn thế giới, người Úc đã tự hỏi phải chăng các cơ quan an ninh Úc đứng ngoài vụ tai tiếng nói trên.

Chính phủ cũng như các cơ quan an ninh Úc đã im lặng trước những câu hỏi liệu nước Úc có tiến hành những hoạt động nghe lén bất hợp pháp như Hoa Kỳ. Tuy nhiên người Úc đã không cần phải chờ lâu để được biết sự thật. Cũng giống như Hoa Kỳ, chính phủ Úc từ lâu đã tiến hành nghe lén, thu thập tin tức, theo dõi liên lạc riêng tư của hầu như tất cả mọi người Úc và những người nước ngoài đang sinh sống tại Úc.

Với sự tiến bộ vượt bậc trong kỹ thuật thông tin và internet, các cơ quan tình báo Úc đã phát triển và tiến hành những hoạt động tình báo, thu thập tin tức quy mô chưa từng thấy trong lịch sử.

Dĩ nhiên đây không phải là chủ trương của bất cứ chính phủ dân cử nào tại Úc. Tuy nhiên trên thực tế các chính phủ tại Úc đều ủng hộ hoạt động của các cơ quan tình báo Úc nhằm thu thập những tin tức mà chính phủ liên bang có thể sử dụng cho nhiều mục đích khác nhau. Nhưng chính phủ liên bang Úc không thể kiểm soát tất cả mọi hoạt động của các cơ quan tình báo Úc và khi được sự hậu thuẫn của chính phủ, các cơ quan tình báo Úc đã có sự lạm dụng quyền lực và làm nhiều điều mà hiến pháp lẫn pháp luật không cho phép. Một trong những điều đó là vi phạm quyền riêng tư của mọi công dân Úc.

Thông qua những kỹ thuật điện tử hiện đại, có thể nói rằng tất cả những gì mà một người làm bên ngoài căn nhà riêng của họ, hay làm việc trên computer của họ, hiện nay đều trở thành tài sản công cộng. Các máy thu hình khắp mọi nơi, hệ thống sàng lọc và thu thập dữ liệu qua điện thoại hay internet đã biến nhiều thứ trước đây là sự riêng tư của cá nhân nay thành tài sản công cộng.

Cùng với việc các hệ thống computer ngày càng chứa được nhiều dữ liệu, kho tư liệu về thông tin của mỗi cá nhân các công dân Úc mà chính phủ có trong tay ngày càng nhiều. Dựa trên kho thông tin này chính phủ khi cần có thể

biết tất cả mọi việc từ nhỏ đến lớn trong cuộc đời, từ công đến tư, của bất cứ công dân Úc nào.

Chính phủ Úc từng được biết đến như một trong những quốc gia hàng đầu thế giới sử dụng những tiến bộ kỹ thuật trong quản lý đất nước và điều hành quốc gia. Hệ thống computer của chính phủ Úc hiện nay có thể thu thập, lưu trữ, tìm kiếm tất cả mọi thông tin của từng công dân Úc. Điều này dựa vào kỹ thuật nối liền hệ thống computer của tất cả mọi cơ quan chính quyền từ địa phương tới trung ương của nước Úc.

Chính phủ Úc biết chi tiết từng cá nhân của quý vị thông qua hệ thống máy tính của sở thuế, của centrelink, văn phòng Medicare, sở di trú liên bang và hệ thống máy tính của cảnh sát. Các hệ thống máy tính này liên kết với nhau và khi cần thiết trong vài phút đồng hồ có thể cung cấp cho chính phủ toàn bộ mọi chi tiết từ nhỏ đến lớn của một công dân từ lúc mới sinh ra cho đến thời điểm cần phải điều tra.

Như thế chính phủ có thể biết được những chi tiết như tiểu sử, địa chỉ qua các lần thay đổi, thu nhập, nghề nghiệp, vợ chồng, con cái, sức khỏe, du lịch...Nếu hệ thống computer của chính phủ thu thập luôn cả những cú điện thoại của quý vị gọi đi hàng ngày, những email gửi đi hàng ngày, những tin nhắn, thì coi như quý vị không còn gì gọi là riêng tư đối với các cơ quan tình báo của chính phủ!

Theo chính phủ thì việc thu thập những thông tin cá nhân này giúp cho chính phủ có thể tìm ra các chính sách hữu hiệu hơn để điều hành quốc gia. Tuy nhiên lý luận này bị nhiều người dân và các chuyên gia về nhân quyền nghi ngờ.

Chính các công ty truyền thông lớn tại Úc đã khẳng định rằng tại các trung tâm chuyên tiếp tiến hiệu, các cơ quan an ninh tình báo Úc đều có những phòng riêng để đặt máy nghe lén điện thoại.

Công ty Googles cho biết chính phủ Úc, đặc biệt là các cơ quan tình báo Úc, đã đòi hỏi công ty cung cấp dữ liệu cá nhân của công dân Úc trên một quy mô rất lớn so với những quốc gia khác. Từ đây có thể rút ra một kết luận rằng trong số các quốc gia phát triển, có thể Úc là quốc gia đã tiến hành theo dõi chính công dân của mình nhiều hơn bất cứ quốc gia nào khác.

Hiện nay cảnh sát Úc có thể dùng hệ thống computer của mình để kiểm soát bản số xe của bất cứ chiếc xe nào. Các camera ghi hình các bảng số xe và trong

hệ thống computer của cảnh sát lập tức có tất cả mọi thông tin liên quan đến chiếc xe và chủ nhân của nó.

Các máy bay không người lái hay các dụng cụ bay điều khiển từ xa sẽ được ứng dụng trong lĩnh vực giám sát tội phạm trong thời gian đến. Thêm vào đó hệ thống mật báo viên trong xã hội Úc cũng đã liên tục tăng lên và cung cấp cho chính phủ Úc, các cơ quan tình báo và cảnh sát Úc những chi tiết về hoạt động đáng ngờ của những công dân khác.

Những thông tin nằm trong các kho dữ liệu của ngân hàng, các trung tâm shopping, các công ty bán lẻ, các hãng du lịch, các công ty bảo hiểm, các bệnh viện tư một khi được nối với các kho lưu trữ của chính phủ, lập tức cung cấp một lượng thông tin khổng lồ của từng cá nhân một.

Các thông tin thu thập bởi các công ty tư nhân như Google, Yahoo, Facebook, Twitter cũng có thể được các cơ quan an ninh Úc thu thập. Các máy ghi hình của các nơi công cộng hiện nay có khả năng xác định được số điện thoại di động của những người dùng smartphones. Kỹ thuật này hiện đã được 3 trung tâm Westfield sử dụng.

Từ năm 2007 tu chính án Telecommunications (Incerception & Access) Act 1979 đã được thông qua, trong những ngày cuối cùng của chính phủ John Howard. Theo đạo luật này các chính phủ được quyền tìm kiếm thông tin liên quan đến bất cứ cá nhân nào mà không cần lệnh tòa hay cần sự đồng ý của cá nhân đó.

Các máy thu hình công cộng hiện nay được sử dụng bất cứ ở đâu, bất cứ khi nào mà không cần đến bất cứ đạo luật nào liên quan đến vấn đề này. Điều này cho thấy đã có một sự thiếu sót nghiêm trọng những đạo luật có liên quan đến quyền được tôn trọng và bảo vệ sự riêng tư của người dân.

Mãi cho đến gần đây, các cơ quan tình báo khi thu thập dữ liệu thường chỉ nhắm vào một số đối tượng cụ thể nào đó. Các cơ quan tình báo Úc trước đây chủ yếu theo dõi những người có tư tưởng cộng sản hay xã hội chủ nghĩa, các lãnh tụ công đoàn, các nhà đấu tranh cho nhân quyền, các lãnh tụ cộng đồng, các lãnh tụ tôn giáo, thậm chí các toàn quyền và tổng toàn quyền Úc cũng bị nghe lén hay theo dõi.

Việc gia tăng giám sát người dân không phải vì do kỹ thuật phát triển, mà được xem như là một điều tất yếu do những thay đổi về kinh tế, xã hội và chính trị. Trong bối cảnh mới này quyền lực đã chuyển từ những người dân sang chính phủ. Trong đó quyền lực thực sự không phải nằm trong các chính phủ

dân cử, mà thực sự nằm trong tay của những nhân viên chính phủ cao cấp, ví dụ như giám đốc các cơ quan an ninh tình báo, là những người không phải do dân bầu lên.

Thực sự các cơ quan tình báo Úc đã lạm dụng quyền lực của mình như thế nào? Tổ chức ASIO đã bị bắt quả tang nghe lén điện thoại của những người Úc bình thường khi bị thanh tra. Tuy nhiên không ai biết họ đã lạm dụng quyền lực đến mức độ nào.

Những thông tin do các cơ quan an ninh thu thập đã được chuyển giao cho đại công ty BHP để giúp công ty này thảo chiến lược kinh doanh. Cũng có những cáo buộc rằng các cơ quan an ninh tình báo Úc ăn cắp những bản quyền sở hữu trí tuệ của các công ty và chuyển giao cho các đối thủ của các công ty này. Những công ty nhận các bản quyền bị đánh cắp này bao gồm đại học Melbourne, Ageis Media, Telstra, Sensis, đại học Deakin, Belgravia Health and Business Group, đài truyền hình số 9, Fairfax media, Herald Sun, The Guardian, Nintendo, đảng Lao động Úc.

Với mức phát triển khoảng 20% mỗi năm và ngân sách hàng năm 4 tỷ đô la, ASIO vừa mới có trụ sở mới ở Canberra trị giá 500 triệu đô la và một trung tâm lưu trữ dữ liệu mật tại căn cứ hải quân Harman. Trong khi những chương trình khác của chính phủ bị cắt giảm thì ngân sách dùng cho việc theo dõi chính công dân của nước Úc lại tăng lên.

Theo dõi và giám sát trên quy mô lớn như hiện nay thật ra chẳng có liên quan gì đến cuộc chiến chống khủng bố hiện tại. Mục đích chính của việc giám sát và theo dõi này có liên quan nhiều hơn đến việc bảo vệ ngân sách quốc gia, chống tội phạm, chống trốn thuế và gian lận.

Số nhân viên của ASIO từ 618 trong năm 2000 đã tăng lên đến 1860 trong năm 2010 và cơ quan này thực sự đã giám sát và theo dõi không chừa bất cứ một ai. Việc theo dõi và giám sát này sẽ tiếp tục với mức độ ngày càng cao hơn, tinh vi hơn chứ không thể giảm đi. Do kỹ thuật hiện đại, đại đa số người dân trong xã hội Úc không cảm thấy rằng họ đang bị chính phủ theo dõi, giám sát, và không hề cảm thấy rằng quyền riêng tư của họ bị xâm phạm.

Tuy nhiên người Úc đang sống trong một môi trường xã hội hoàn toàn khác so với xã hội Úc vài thập niên trước đây.

Chủ nghĩa cộng sản đã sụp đổ tại Châu Âu vào năm 1991 tuy nhiên chính những nhà độc tài lừng danh của cộng sản như Stalin, Honecker và Ceausescu đều không thể mơ đến những kỹ thuật và quy mô giám sát, theo dõi người dân

như nước Úc và Hoa kỳ hiện có. Nói đúng hơn người dân tại Hoa kỳ hay Úc bị chính phủ theo dõi còn chặt chẽ hơn người dân dưới các chế độ cộng sản. Tuy nhiên điều khác biệt là người dân Hoa kỳ và Úc ít ai có cảm giác rằng họ đang bị chính quyền theo dõi và giám sát.

Các đạo luật bảo vệ quyền được riêng tư hiện nay tại Úc đã lỗi thời. Đã đến lúc nước Úc cần một hệ thống luật mới hạn chế quyền hạn theo dõi và giám sát của các cơ quan tình báo Úc, cũng như những luật mới để bảo vệ quyền được riêng tư của công dân.

Ls Lê Đức Minh

Tài liệu tham khảo

Murray Hunter, Independent Australia, 19 November 2013 và các tài liệu khác từ báo chí và internet.